

# Een schorsing opgeheven?

OP EN OM 'T KERKPLEIN

De „kerkeraad“ van de gebonden „kerk“ te Assen heeft uitgesproken, dat hij zijnerzijds „bereid zou zijn stappen te ondernemen om ds B. A. Bos weer als predikant in volle rechten te aanvaarden, indien hij lid van een onzer Geref. Kerken in Nederland zou zijn“.

Lijkt dat er niet op, dat men een der eerste schorsingen wil opheffen? Die indruk wil dit stuk zeker wekken. Doch hier wordt geen schorsing opgeheven, maar..... een schorsing in den doofpot gestopt.

In feite gaf men hier in Assen al een week lang den schijn, dat men ds Bos weer aannam. Want we beëfden hier het wonderlijke schouwspel, dat achter de ramen van hen, die ds Bos tevoren zelf medeschorsen oranjepapieren hingen, die naast den heer J. Schouten ook hem aanbeveling gaven als voorlichter voor de A.R.J.O.S.

U meent toch niet, dat dit niets met de aan het einde van deze week gekomen verklaring van den „kerkeraad“ heeft uit te staan? Want ziet U niet voorbij, dat deze beide het gevolg zijn van het meer dan onvoorzichtig optreden van ds Bos zelf.

Immers waarom wil de synodale kerkeraad ds Bos nu weer „als predikant in volle rechten aanvaarden“? Verklaart dit college soms: „wij hebben ons vergist toen wij „constaterende, dat hij (ds B. A. B.) niet wil beloven zich bij de inzake zijn voorstellen door den kerkeraad van Assen genomen beslissing neer te leggen“, uitspraken, „hem schuldig te bevinden aan de in art. 80 K.O. genoemde zonde van scheurmakings“? (citaat uit de schorsingsakte van ds Bos). Of heeft dit college bericht ontvangen, dat het ds Bos thans leed doet ter kerkeraadsvergadering van 15 Aug. '44 voorgesteld te hebben: „1e. de binding aan de leerbeslissing der synode niet te aanvaarden en 2e. de onrechtmatig toegepaste tuchtoefening in de afgesloten handeling met betrekking tot Prof. Schilder en in de begonnen handeling met betrekking tot prof. Greijdanus te verwerpen en hen te blijven beschouwen en behandelen als door Christus in het ambt gestelden“?

Geeft hij dus blijk van bekeering van zichzelf, of wijst hij bij den door hem geschorsten ds Bos op onwraakbare tekenen van boetvaardigheid en berouw? om welke men den Heere immers geboden heeft!

Het een noch het ander is het geval.

Zoo hoog neemt men bij de synodalen de vroegere schorsingen niet meer op. Of beter: zoo laag wil men zichzelf niet vernederen. Men stopt de oude schorsingspapieren in den doofpot en maakt zich van den tekst dezer stukken los.

Doch dat gaat toch zoo maar niet. Want 2 Sept. 1944 sprak de „kerkeraad“ te Assen uit, ds Bos met diep leedwezen te schorsen „teneinde“ (en hier citeeren we weer de officiële acte) „teneinde hem gelegenheid te bieden zijn afdwaling (spatieëring van ons) te belijden en zich alsnog bij de beslissing des kerkeraads neer te leggen, waartoe de kerkeraden van Assen en Smilde hem met allen aandrang opwekken EN WAARTOE ZIJ VAN DEN HEERE BIDDEN DAT HIJ HEM GEVE ALLES WAT HIJ IN DEZEN WEG BEHOEFT“ (kapitalen van ons).

Maar van dit stuk maakt men zich nu los. Men zegt niet: Bos heeft zijn afdwaling beleiden — ons gebed is verhoord, Halleluja! En men zegt ook niet: Wij hebben den Heere smaandheid aangedaan en Hem geboden om een van zijn trouwe knechten op zijn goeden weg tegen te staan.

Men vergeet dit gebed nu blijkbaar maar.

Doch, zal de Heere het ook vergeten? Kan men daar zoo maar overheen stappen, zonder zijn toorn te doen ontbranden?

In plaats van nu over wat vroeger gedaan is klagen wij te schenken en te zeggen: het was goed, of: het was kwaad — verzint men een verhaaltje, dat als verklaring voor de uitspraak moet dienen, maar dat bij vergelijking met de feiten al te lichtzinnig blijkt. Leest U zelf maar wat men verklaart:

## VERKLARING.

De Kerkeraad van de Gereformeerde Kerk te Assen, kennis genomen hebbende van de publicaties en redevoeringen van ds B. A. Bos, tevoren predikant der Geref. Kerk te Assen, waaruit blijkt, dat hij de weg tot elkander hartelijk blijkt te zoeken;

overwegende, dat ds B. A. Bos meent, dat hij medegeschorst is vanwege de z.g.n. „leer der veronderstelde wedergeboorte“, die bindend zou zijn opgelegd;

van oordeel echter, dat de Synode deze leer niet werkelijk bindend heeft gemaakt in de zin zoals die destijds door ds B. A. Bos werd verstaan;

overwegende voorts, dat er allerlei psychologische factoren hebben gewerkt in het toenmalig kerkelijk conflict, waardoor de situatie vertroebeld werd;

SPREEKT UIT, dat indien toen gebleken ware, wat hij nu weet uit publicaties en redevoeringen van ds B. A. Bos, het conflict met hem te voorkomen ware geweest;

dat hij daarom zijnerzijds bereid zou zijn stappen te ondernemen om ds B. A. Bos weer als predikant in volle rechten te aanvaarden, indien hij lid van een onzer Geref. Kerken in Nederland zou zijn;

EN BESLUIT hiervan mededeling te doen aan

de Geref. Kerk te Smilde, de Cl. Assen der Geref. Kerken en aan ds B. A. Bos.

Namens de Raad der Geref. Kerk te Assen:

D. SCHEELE, Praeses.  
J. N. KUIK, Scriba.

Men stelt het dus voor als was heel de gedane schorsing niet anders dan een tragische geschiedenis, een narigheid die voorkomen had kunnen worden als men elkaar slechts beter had verstaan. Want de uitspraak van het verklaringgevend college luidt: „dat indien toen gebleken ware, wat hij nu weet uit publicaties en redevoeringen van ds B. A. Bos het conflict met hem te voorkomen ware geweest.“

Men wist ten dage van zijn schorsing anders nog al een en ander. De schorsingsakte zegt, dat men kennis nam van 1e. de reeds genoemde voorstellen van ds Bos, en 2e. van de beschouwingen, die hij ter fundeering en aanbeveling dezer voorstellen ter kerkeraadsvergadering van 15 Aug. heeft uitgesproken en 3e. van zijn verklaring, dat hij zich stelt achter de vergadering der bezwaarden 11 Aug. in Den Haag gehouden. Men wist toen dus nog al iets. Maar toch.... als men had geweten wat men nu weet uit redevoeringen en publicaties van ds Bos.....

Doch wat weet men dan nu?

Wel, „dat hij (ds B. A. B.) de weg tot elkander hartelijk blijkt te zoeken.“ Alsof men dat toen men ds Bos schorste niet wist! Alsof hij niet met eenige anderen 23 Aug. 1944 aan den kerkeraad schreef: „.....verzoeken daarom den kerkeraad hen in hun overtuiging te dragen. Zij kunnen niet beloven niets te willen leren of spreken wat met de betrokken uitspraken niet ten volle in overeenstemming is AL ZULLEN ZIJ DAT LEREN OF SPREKEN NIET OPZETTELIJK ZOEKEN.“ Laat men nu niet doen alsof ds Bos in 1944 niet ook „den weg tot elkander“ zocht! Doch men is den laatsten tijd uit ds Bos zijn publicaties ook aan de weet gekomen, dat hij „meent, dat hij medegeschorst is vanwege de z.g.n. „leer der veronderstelde wedergeboorte“, die bindend zou zijn opgelegd.“

Och, ds Scheele, als U de Asser „Acte van Vrijmaking“ soms nog hebt bewaard, lees die dan nog eens. Daar staat al met zooveel woorden, dat wij de schorsingen verwerpen omdat zij gevolg zijn van onschriftuurlijke beslissingen die als consequentie meebrengen „dat er met dwingend gezag“ (wij citeeren weer letterlijk) „een sacramentsopvatting moet worden aanvaard, welke uitgaat van de veronderstelde wedergeboorte als grond voor den Doop“.

Waarom doet men het nu dan voorkomen alsof dit heden pas uit ds Bos zijn publicaties duidelijk werd? Maar ja — men moest nu eenmaal wat zeggen om de uitspraak aan te kleeden!

En, om ook hieraan niet voorbij te zien, wat interesseert dit nu, of ds Bos al meent, dat hij hier of daar is geschorst. De kerkeraad die schorste zal toch zelf weten, waarom hij het deed? Wat spreekt men dan over de meening van den geschorste?

Doch er is nog wat!

Er waren allerlei psychologische factoren waardoor de situatie vertroebeld werd. Zie, dat is nu eens klare taal! En daardoor komt aan alle vertroebeling een eind..... Quis non fleret?

Zoo fundeert men de bereidheid ds B. A. Bos „weer als predikant in volle rechten te aanvaarden“ niet op de verhooring van zijn bede, dat de Heere ds Bos zou geven wat hij tot belijdenis van zijn AFDWALING behoefde; en men verloochent dit gebed ook niet — maar men probeert maar eens wat nieuws.

Wij voor ons bidden den Heere echter voor zulk een lichtvaardig omspringen met eerdere geboden, te worden behoeft.

Doch dat men dit „nieuws“ onderneemt, en daar heil in ziet is mede de schuld van ds B. A. Bos zelf. Waarom spreekt de „kerkeraad“ niet OOK uit, dat hij de tegelijk met ds Bos geschorste ouderlingen: G. Eshuis, A. Kieft en B. Vos eveneens weer wil ontvangen? En waarom zwijgt hij geheel over den reeds ontslapen en ook geschorsten ouderling Sturing? Dit komt nu van de „publicaties en redevoeringen“ van ds Bos!

Daardoor heeft het synodale college te Assen moed gekregen om, van alle aankleeding ontdaan, uit te spreken: als ds Bos weer synodaal wil worden, dan willen wij hem wel weer als predikant in volle rechten aanvaarden.

Laten we dan hopen, dat ds Bos, door deze „uitspraak“ eens gaat zien waartoe hij degenen, die ons nog immer bij den rechter verklagen en ons uit onze huizen drijven, bracht. Hij gaf hun moed te zeggen: als U synodaal wordt, mag U weer predikant zijn. Zou hij dan toch den eisch der vrijmaking niet meer klaar en helder stellen?

A.

v. B.

— RECTIFICATIE. Op blz. 277, 3e kolom, moet 11e regel van onder luiden: Dan kunnen de Wachters waken, dat wij niet op de hartstochten van de Olympiade getrokken worden enz.

## Onze vriend uit Kampen

We hebben onlangs een ouden vriend van ons ontmoet uit die goede oude stad Kampen. Want we hebben vrienden in „dat gat“. En daar we zelf bijna nooit naar Kampen komen en we pas Elsevier gelezen hadden, informeerden we naarstig, of het waar was, dat er in het stadhuis van die stad een bordje hing:

VOOR BOVEN DE TRAP OP.

Onze vriend ging daar niet op in. Waaruit we concludeerden, dat dat bordje er niet zoo ver naast was. Maar onze vriend kan van zijn oude goede Kampen geen kwaad hooren. Toen hij zijn stad eens als Jeruzalem betitelde, en wij ons door drift vervoerd — we zijn wel eens wat kort angebonden — het woord „Mekka“ lieten ontvallen, had het weinig gescheeld, of er was aan die vriendschap van jaren een eind gekomen. Maar nu het dit keer niet lukte onzen vriend op de kar te krijgen vroegen we zoo langs onzen neus weg, of hij bij onzen vriend Jan — óók in Kampen — die mooie penteekening wel eens gezien had van de Koornmarktspoort. Z'n gezicht — nog een beetje betrokken vanwege dat stadhuisbordje — klaarde op. Als je met hem over de Kamper poorten begint en over het Gothische huis en de Bovenkerk..... Nou, dat penproduct kende hij: mooi ding! Maar of hij dan óók het onderschrift wel eens gelezen had. „Onderschrift.....“? zei hij. En hij zette een gezicht zooals een Londenaar moet gezet hebben als hij in de oorlogsjaren een V-I hoorde aankomen. Ja, zei ik, daar staat toch een onderschrift onder? Had hij nooit gezien. Toen heb ik het hem verteld, dat onder die mooie Koornmarktspoort stond: „Achter deze poort slaapt... Kampen“. Hij liet, van ontroering zullen we maar zeggen, zijn kop koffie over zijn pak vallen. En toen wilden we maar ophouden. Want we wilden liever geen proces op onzen hals halen om vergoeding wegens aangerichte schade..... En hij en ik zijn toen maar over wat anders begonnen.

Hij vertelde n.m. dat er in Kampen een vergadering was gehouden. In Kampen? informeerden we, wordt daar dan ook wel eens vergaderd? Als je nou wéér begint, zei onze vriend, dan stap ik subiet op. En omdat we dat niet wilden, beloofden we te zullen luisteren. Het was dan een vergadering geweest voor alle Gereformeerden. Schooldag, zeiden we. Als je nou niet ophoudt, dan ga ik écht. Het was dan een vergadering geweest voor alle Gereformeerden. Onze vriend zei: niet alleen voor vrijgemaakten, maar voor vrijgemaakten en de anderen. Dus voor menschen, die Gereformeerd zijn en voor anderen, die het vroeger óók waren, maar die, om in den trant van Prof. Dr. G. M. den Hartogh te spreken, in één nacht van Gereformeerd synodocratisch waren geworden. In hun onwetendheid en daarom volstrekt pijnloos. Maar onze vriend vertelde, dat op die vergadering gesproken was over het onderwerp: De weg tot elkander. Net wat voor jellui in Kampen, viel ik hem in de rede, jellui zijn daar altijd zoo irenisch. Maar toen kreeg ik den wind van voren. Want het onderwerp was behandeld door een spreker van elders: door ds B. A. Bos. O! zei ik tegen m'n vriend, dat weggetje van Bos ken ik. En ik vertelde hem, dat ik er een foto van in Trouw had gezien, van dat steegje in Kampen, zegge en schrijve 80 centimeter breed, waar het gemeentebestuur om ongelukken te voorkomen, verkeersborden had aangebracht: verboden voor auto's, sleeperswagens, handkarren en fietsen.

Je kunt er alleen met kinderwagens door.

Onze vriend zei: Je bent vandaag onredelijk.

M'n vrouw kwam zeggen, dat het eten klaar was en dat de soep was opgedaan.

Het was Wind-sor.

Later kregen we dopertwjes met kalfscoteletten.

En zoetigheden toe.

Die vrouwen toch!

Onze vriend zei bij 't afscheid: Lekker gegeten!

D. E. C.

## Aller Broeder, niemands Vader

Men stelt met eerbied zich herhaaldelijk de vraag: waarom is de Heiland ver van het huwelijk gebleven. Hij, die toch in alle dingen ons gelijk was, uitgenomen de zonde? Licht het soms dááran: dat trouwen van lager orde, om niet te zeggen: zónde is?

Tot onze eerste ouders kwam de verbondseisch in het paradijs: wast, en vermenigvuldig u; weest vruchtbaar, vermenigvuldig u (Gen. 1: 28). Dat is een bevel; het vergezelt zich van een belofte.

Maar indien de belofte niet los te denken is van het bevel, noch het bevel van de belofte, dan kan Gods vermenigvuldigingsbevel (Gen. 1: 28) slechts tot hen zich richten, die onder de zeer bepaalde belofte staan van „zalig te zullen worden“ in kinderen (weken en) „baren“; dit „zalig worden“ is dan bij hen de